

PROGRAM FORMACJI CIĄGŁEJ NA ROK 2008

Wprowadzenie

15 czerwca 2007 r., w uroczystość Najświętszego Serca Jezusowego, kustosz sanktuarium w Paray-le-Monial przekazał naszej Prowincji relikwie św. Małgorzaty Marii Alacoque.

Odebrał je radny prowincjalny – ks. Artur Sanecki. Przekazanie nastąpiło na zakończenie uroczystej procesji eucharystycznej, której trasa prowadziła przez ogród klasztoru siostr wizytek: klasztoru, w którym św. Małgorzata przebywała od 1671 roku do swej śmierci w roku 1690.

W *Leksykonie liturgii*, wydanym przez Pallottinum w 2006 roku, czytamy o prapotrzebie człowieka: zachowania pewnych przedmiotów należących do osoby kochanej oraz o pragnieniu, by zmarli pozostawali blisko żyjących. Chrześcijanie od początku rozumieli kult relikwii – jako poręczenie i depozyt gwarantujący wspólnotę ze świętymi. Wspólnoty chrześcijańskie chciały mieć w swoich świątyniach relikwie – jako dowód bliskości świętych i ich wstawienniczej modlitwy.

Kiedy w Paray-le-Monial rozeszła się wiadomość o śmierci s. Małgorzaty Marii, mieszkańcy przyszedli do klasztoru, aby zobaczyć zmarłą i zabrać jakąś pamiątkę po niej; ludzie dotykali jej ciała różańcami, medalikami, kawałkami materiału... Nasza sercańska pielgrzymka również postarała się o relikwie, aby nam ciągle przypominały, że w naszym powołaniu najważniejsza jest miłość do Najświętszego Serca Jezusowego.

W liście z dnia 8 października 2007 ksiądz prowincjał ogłosił rok 2008 Rokiem św. Małgorzaty Marii „w naszych wspólnotach zakonnych i parafialnych, a także w tych środo-

wiskach eklezjalnych, w których pełniły naszą sercańską misję”. Głównym wydarzeniem tego roku będzie peregrynacja relikwii św. Małgorzaty Marii Alacoque, które przybliżą nam jej postać. Będziemy mogli lepiej przyrzeć się tej umiłowanej uczennicy Serca Jezusowego i „zobaczyć” Jej heroiczną miłość, wyrażającą się w modlitwie, ofierze, nadzwyczajnej pokorze i posłuszeństwie, a także w trudnej misji szerzenia kultu Najświętszego Serca Jezusowego.

Nie byłoby wskazane zatrzymanie się jedynie na materialnym wymiarze relikwii. Relikwie świętej patronki prowadzą nas do Serca Chrystusa, które jest źródłem życia i świętości. Peregrynacja będzie więc dla naszej Prowincji okazją do ożywienia kultu Najświętszego Serca Jezusowego w naszych wspólnotach zakonnych i parafialnych, a także w naszym osobistym życiu duchowym.

Św. Małgorzata Maria Alacoque

Małgorzata Alacoque od początku swego pobytu w klasztorze w Paray-le-Monial doświadczała mistycznego kontaktu z Chrystusem. Miała wizje, podczas których została jej objawiona tajemnica Serca Jezusowego i Jego zamiary. Objawienia miały charakter ekstaz. W czasie od 27 grudnia 1673 roku do oktawy Bożego Ciała w czerwcu 1675 otrzymała ona łaskę czterech wielkich objawień Serca Jezusowego.

W jednym z listów tak opisała objawienie z dnia 27 grudnia 1673 roku: „(...) wracając do sprawy, którą chcesz poznać, a która dotyczy Najświętszego Serca – pierwsza łaska, której, jak sądzę, doznałam, miała miejsce w dzień św. Jana Ewangelisty: gdy przez kilka godzin spoczywałam na świętej piersi, otrzymałam od ukochanego Serca łaski, na których samo wspomnienie cała jestem poruszona”.

Podobieństwo tej relacji z Ewangelią św. Jana jest bardzo wyraźne: oparcie głowy na piersi Pana dało Janowi pełne zrozumienie Bożego objawienia: Bóg jest miłością (por.

1 J 4,8.16). To samo odnosi się do św. Małgorzaty Marii, bowiem składając swoją głowę na piersi Pana, odkrywa tajemnicę miłości. Ten fakt podkreślają słowa, które Święta usłyszała: że otrzyma imię wybranej uczennicy Serca Jezusa Chrystusa.

„Widziałam Najświętsze Serce Jezusa, jakby na płomienistym tronie, przejrzyste jak kryształ, które wysyłało, niby słońce, promienie na wszystkie strony. Miało Ono tę czcigodną ranę zadaną włócznią i było otoczone cierniową koroną, oznaczającą cierpienia zadawane Mu przez nasze grzechy. U góry wznosił się krzyż na znak, że od pierwszej chwili Wcielenia Boskie Serce było napełnione wszelką goryczą spowodowaną przez upokorzenia, nędze, cierpienia i wzgardy, jakie miało wycierpieć święte Człowieczeństwo podczas całego życia i świętej Męki” (Paul de Meester SJ, *Odkryjmy na nowo Najświętsze Serce Jezusa*, Częstochowa 2002, s. 38). Jest to obraz Serca nieodpowiadający prawdzie fizjologicznej. To serce jest wszczepione w dramat krzyża, ale także już w chwale, wyrażone przez symboliczne wyrażenia: kryształ, oświecone słońcem, tron.

Misja św. Małgorzaty Marii

W pierwszym objawieniu (27 grudnia 1673 roku) Pan Jezus prosi, by Jego Boskie Serce było czczone „pod postacią serca cielesnego”, zatem wyraża pragnienie kultu publicznego i ustanowienia osobnego święta ku czci Jego Serca. Dla przekazania tego zamiaru Chrystus wybrał Małgorzatę Marię Alacoque: „(...) »oto cele, dla których Cię wybrałem i obdarzyłem wieloma przywilejami, dla których troszczyłem się o ciebie od kołyski. Ja sam stałem się twoim Nauczycielem i Przewodnikiem, aby cię usposobić do wypełnienia wielkiego zadania, aby ci powierzyć wielki skarb, który teraz przed tobą odsłaniam. Wówczas, upadłszy twarzą do ziemi, powiedziałem Mu za św. Tomaszem: Pan mój i Bóg mój!«; nie umiałam wyrazić tego, co czułam, nie wiedziałam, czy jestem w niebie, czy też na ziemi” (*Rękopis awinioński*).

Szczególne wybranie i powierzona jej misja wydawały się przekraczać możliwości skromnej zakonnicy klauzurowej. Początkowo raczej nie rozmawiała z innymi osobami na temat objawień. Przełożone i spowiednicy mieli wątpliwości co do autentyczności wizji. W tej bezradności Jezus przyszedł jej z pomocą: „(...) zwróć się do mojego sługi i powiedz mu ode mnie, żeby uczynił wszystko, co w jego mocy, w celu zaprowadzenia tego nabożeństwa i przypodobania się przez to memu Boskiemu Sercu. (...) Niech nie upada na duchu w trudnościach, jakie napotka, gdyż nie będzie mu ich brakować. Niech wie, że staje się wszechmocny ten, kto w niczym nie liczy na siebie, a we mnie całą ufność pokłada” (ks. Czesław Drażek SJ, *Tajemnica Serca Chrystusa w nauczaniu Jana Pawła II*, Kraków 2004, s. 20). Tym sługą okazał się o. Klaudiusz la Colombière. Nie był on wyróżniony prywatnymi objawieniami, jak św. Małgorzata Maria. Został jednak obdarzony wszystkimi potrzebnymi łaskami, aby skutecznie pomagać jej w rozszerzeniu nabożeństwa do Serca Jezusa, szczególnie darem rozeznawania duchowego, dzięki któremu rozpoznał działanie Chrystusa i tym samym potwierdził autentyczność misji propagowania tego nabożeństwa. Od o. Klaudiusza s. Małgorzata Maria usłyszała słowa zachęty do odważnego postępowania tą drogą, bez obawy, że ulega pokusom szatana. Rozwiązał on również wątpliwości przełożonej klasztoru.

W 1684 roku s. Małgorzata Maria została mianowana mistrzynią nowicjatu. To stanowisko dało jej możliwość kształtowania kandydatek do życia zakonnego w duchu miłości Bożego Serca. To dało początek głębokiej odnowie ducha ewangelicznego klasztoru sióstr wizytek. Przełom duchowy w klasztorze nastąpił w 1686 roku. Tak o tym pisał Jean Ladame: „(...) siostry wizytki z Paray-le-Monial, które jeszcze niedawno występowały przeciwko rozpowszechnianiu kultu Serca Jezusowego, nagle zmieniły swoje poglądy, a siostra, która jeszcze w ubiegłym roku występowała otwarcie przeciwko poświęceniu się nowicjuszek Sercu Jezusowemu, stała się inspiratorką wprowadzenia kultu Serca Jezusowego. W piątek

po Bożym Ciele, wspomniana wyżej siostra, umieściła w chórze obraz Serca Jezusowego, ofiarowany kiedyś Małgorzacie przez m. Greyfié i zaprosiła wszystkie mniszki do złożenia hołdu Bożemu Sercu. Trzeba uznać, że to nawrócenie było dziełem Serca Jezusowego. Siostry, które wcześniej sprzeciwiały się kultowi Serca Jezusowego, teraz chciały mieć wielki obraz Bożego Serca i specjalny ołtarz dla niego w kaplicy zakonnej. Od tego dnia zmienił się duch wspólnoty sióstr wizytek. Do wspólnoty wstąpiła regularność i gorliwość.

Co dotyczy siostry Małgorzaty, to dziękowała Bogu za tę cudowną zmianę duchową sióstr i nie przewidywała jeszcze nic na przyszłość. Nieco później napisała list do m. Greyfié, w którym uczyniła takie wyznanie: «teraz mogę umrzeć zadowolona, ponieważ Najświętsze Serce mojego Zbawiciela zaczyna być znane».

Św. Małgorzata Maria i Założyciel

Ojciec Dehon dzięki swojej mamie od dzieciństwa był wprowadzany w nabożeństwo do Serca Pana Jezusa w duchu św. Małgorzaty Marii. Przesłanie z Paray-le-Monial miało wpływ zarówno na życie duchowe, jak i na rozpoznanie charyzmatu Założyciela. Powołanie Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego wynikało z jego odpowiedzi na „pragnienia wyrażone przez Chrystusa św. Małgorzacie Marii posiadania dusz, które by ślubowały mu miłość i wynagradzały za wszystkie obelgi wyrządzone Jego Sercu przez grzechy ludzi” (NHV XII,167). Wyraźne odniesienia do objawień z Paray-le-Monial znajdujemy w *Dyrektorium duchowym*: „Cel naszego powołania – duch miłości i wynagrodzenia Najświętszemu Sercu Jezusa jest łaską czasów obecnych i przeszłych. Opatrzność Boża wzywa stare zakony do ożywienia się tym duchem i wskrzesza nowe, które stawiają go sobie za cel główny. Takim jest nasze Zgromadzenie. Odpowiadamy na zew Chrystusa z Paray-le-Monial” (nr 2).

Św. Małgorzata Maria i Zgromadzenie

Konstytucje z 1956 roku, których dwa pierwsze rozdziały zostały umieszczone w nowym wydaniu *Reguły Życia* SCJ, wyraźnie nawiązują do objawień w Paray-le-Monial, ukazując, że specjalnym celem Zgromadzenia jest szczególne nabożeństwo do Serca Jezusowego, aby odpowiedzieć na Jego miłość i zadośćuczynić poprzez godne oddanie czci za obelgi, na które Jezus się skarżył. W 7. punkcie pierwszego rozdziału Konstytucje zobowiązują nas do dołożenia jak największych starań na rzecz zdobywania ludzi Chrystusowi Panu i rozbudzania w nich miłości i nabożeństwa do Serca Jezusowego.

Nowe Konstytucje wyrażają nasze powołanie i zadania w Kościele, posługując się innym językiem. Uczą, że powinniśmy „w sposób wyraźny łączyć swe życie zakonne i apostołskie z oblacją wynagradzającą, którą Chrystus złożył Ojcu za ludzi” (K6). Sercanie mają być także „prorokami miłości i sługami pojednania ludzi i świata w Chrystusie. Tak zaangażowani razem z Nim, by zapobiegać grzechowi oraz brakowi miłości w Kościele i świecie, oddawać będą całym swoim życiem, modlitwami, pracami, cierpieniami i radościami, kult miłości i wynagrodzenia, którego pragnie Jego Serce” (K7).

By całe życie SCJ było kultem miłości i wynagrodzenia, „(...) pragniemy ze zjednoczenia z Chrystusem, w Jego miłości ku Ojcu i ludziom uczynić centrum naszego życia” (K17). Pragniemy także odpowiedzieć na miłość Chrystusa względem nas, trwać w ścisłej łączności z Jego miłością oraz współpracować z Jego zbawczym dziełem w świecie (por. K23).

Starając się być wiernymi synami o. Dehona, pragniemy za jego przykładem odpowiedzieć na zapoznaną miłość Chrystusa „głębokim zjednoczeniem z sercem Chrystusa w budowaniu Jego Królestwa w duszach i w społeczności” (K5) oraz starać się, aby całe nasze życie stało się nieustanną mszą (por. K5).

Czas przygotowania

By przeżycie peregrynacji przyniosło owoce, wymaga dobrego przygotowania. Peregrynacja relikwii rozpocznie się 30 maja. Mamy więc prawie pół roku na podjęcie różnych inicjatyw służących temu celowi.

Przygotowanie na płaszczyźnie wspólnoty prowincjalnej:

1. Materiały pomocnicze

A. Książki

– Jean Ladame, *Confidente et apotre du Coeur de Jésus Sainte Marguerite Marie* (Powiernica i apostołka Serca Jezusowego);

– Gerard Dufor: *A l'école du Coeur de Jésus avec sainte Marguerite Marie* (W szkole Serca Jezusowego z św. Małgorzatą Marią);

– ks. Józef Gawel, *Umiłowana uczennica Serca Jezusowego* (album).

B. „Czas Serca” – nr 2 poświęcony św. Małgorzacie Marii.

C. Plakat, kalendarz, obrazki.

D. Wydawnictwo DEHON może otworzyć w parafiach stoisko z książkami i dewocjonaliami na czas peregrynacji.

2. Spotkanie formacyjne w Zakopanem poświęcone teologii Serca Jezusowego. W programie spotkania przewidziane są tematy ujmujące aktualne tendencje w teologii Serca Jezusowego, introtyzacji oraz tematyka dotycząca aktualności przesłania św. Małgorzaty Marii Alacoque. Na spotkanie zostali zaproszeni: ks. prof. dr hab. Janusz Królikowski i ks. dr hab. Marek Sokółowski SJ.

Przygotowanie we wspólnocie lokalnej

Komisja życia zakonnego zaleca dwie formy przygotowania: dzień skupienia (dla małych wspólnot) oraz dzień studium nad duchowością i kultem Serca Jezusowego wg wzoru

św. Małgorzaty Marii (dla wspólnot większych). Należy zorganizować 3 tego rodzaju spotkania; np. we wspólnotach większych 1 dzień studiów + 2 skupienia; we wspólnotach mniejszych 3 skupienia tematyczne.

Zaleca się także, aby w parafiach zostały przeprowadzone rekolekcje poświęcone tematyce Serca Jezusowego. Mogą to być tridua lub też kazania głoszone w tygodniu poprzedzającym nawiedzenie. Można również wykorzystać pierwsze piątki i odpowiednio ułożyć tematykę homilii.

Szczególną rolę w przygotowaniu peregrynacji relikwii powinna odegrać SWS działająca na terenie parafii. Jeżeli takiej wspólnoty jeszcze nie ma, to może jest to stosowny moment, aby ona powstała.

Obraz Serca Jezusowego

Obraz powinien być wykonany na płótnie, przez dobrego artystę. Projekt dotyczy wspólnot i parafii, które takiego obrazu jeszcze nie posiadają. Historia obrazu Serca Jezusowego bardzo ściśle wiąże się z objawieniami św. Małgorzaty Marii. Obraz, jaki sama namalowała, przedstawiał Serce bez postaci Chrystusa. Stolica Apostolska w 1891 roku wypowiedziała się, że taki obraz może być stosowany do prywatnego użytku. W kulcie publicznym natomiast należy się posługiwać obrazem przedstawiającym postać Chrystusa w ten sposób, że prawą ręką wskazuje On na Serce namalowane na piersi, a lewą rękę ma lekko uniesioną ku górze (por. ks. Jan Hojnowski SCJ, *Słownik kultu Serca Jezusowego*, Kraków 2000, s. 170-171). Należy dążyć do tego, aby obrazy w naszych kaplicach i kościołach reprezentowały wysoki poziom.

Ramowy program peregrynacji relikwii

I dzień (czwartek): powitanie relikwii, Godzina św. (w godzinach wieczornych), Msza św. wotywna o św. Małgorzacie Marii, z homilią). Na zakończenie ucałowanie relikwii.

II dzień (piątek): uczczenie Serca Jezusowego; uroczysta Msza św. o Najświętszym Sercu Jezusa, wystawienie obrazu Najświętszego Serca Jezusa (przystrojenie, okadzenie, odmówienie aktu ofiarowania, adoracja (w parafiach: grupy). Na zakończenie ucałowanie relikwii.

III dzień (sobota): dzień pokuty i wynagrodzenia. Uroczysta Msza św. o Niepokalanym Sercu Maryi (powiązania tych dwóch kultów). Proponuje się zorganizowanie dłuższej adoracji wynagradzającej. W homiliach należy ukazać aktualność duchowości wynagradzającej, nawiązując do objawień w Paray-le-Monial i w Fatimie. Na zakończenie ucałowanie relikwii.

IV dzień (niedziela): dziękczynienie; niedziela liturgicznie pozostaje niezmieniona. Zaleca się, aby w tym dniu uczcić obraz Serca Jezusowego oraz oddać cześć relikwiom św. Małgorzaty Marii. Ostatniego dnia na zakończenie można odprawić nabożeństwo do Najświętszego Serca Jezusa.

Terminy rekolekcji i spotkań formacyjnych w 2008 roku

I. Terminy rekolekcji

1. **Zakopane** – 6-11 stycznia – o. Kazimierz Fryzel CSsR
2. **Stopnica** – o. Tadeusz Hajduk SJ

W ramach rekolekcji ignacjańskich można wybrać jeden z tygodni:

I: 31 III – 7 IV

II: 8-16 IV

III: 17-23 IV

IV: 24-30 IV

Pierwszy dzień rekolekcji zaczyna się o godz. 20.15.

3. **Kluczbork** – 23-28 czerwca – o. Krzysztof Kozik CMF
4. **Stadniki** – 25-30 sierpnia – o. Józef Niesłony OMI
5. **Kluczbork** – 15-20 września – ks. Kazimierz Sławiński SCJ

6. **Kluczbork** – 20-25 października – o. Krzysztof Kozik CMF

7. **Zakopane** 10-15 listopada – o. Józef Niesłony OMI

Rekolekcje rozpoczynają się Mszą św. sprawowaną w niedzielę o godz. 15.00. Ćwiczenia rekolekcyjne odprawiamy w milczeniu i skupieniu. Obowiązuje strój duchowny, który jest zewnętrznym znakiem przynależności do Chrystusa. W piątek w czasie kolacji przewidziany jest *vivat*, a później wieczorna, wspólna rekreacja. Rekolekcje kończą się w sobotę o godz. 7.00 uroczystą celebracją Eucharystii, połączoną z odnowieniem ślubów zakonnych.

II. Spotkania formacyjno-studyjne

1. Zakopane

I sesja – 7-8 kwietnia

II sesja – 11-12 kwietnia

2. Warszawa

8-9 maja – roczniki profesji 1989-1993

Szczegółowe programy ww. spotkań zostaną przesłane do wszystkich placówek SCJ.

ks. Jerzy Welna SCJ

odpowiedzialny za formację ciągłą